

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd 1908. december 1.

253. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos pett sorja 40 fillér.

Uj piacok a magyar kivitelnek.

Áruink bojkottja Szerbiában és Törökországban lankadatlan erővel tart tovább s miután a magyar és osztrák áruk helyét már más országok foglalták el, nem igen lehet reményünk arra, hogy a magyar kivitel egyhamar visszahódítja régi pozícióját. Gondoskodni kell tehát új kiviteli piacok szerzéséről. Bánó Jenő, Mexikó budapesti főkonzula, aki érdekes és tanulságos közgazdasági és kereskedelempolitikai cikkeivel már nem egy ízben keltette fel a közfigyelmet, a balkáni bojkott alkalmából igen életre való eszmét vet föl, egy a lapok szerkesztőségeihez intézett alábbi levelében, a mely valóban megérdemli, hogy komolyan foglalkozzunk vele, ha azt akarjuk, hogy fejlődő kiviteli kereskedelmünk ne szenvedjen, sőt nyerjen a balkáni bojkott által.

Az érdekes levél különben így hangzik:

A legutóbbi politikai események következményeképpen, sajnosan, arról kellett meggyőződünk, hogy Magyarország és Ausztria kiviteli kereskedelme, a Balkán felsziget országai-ba, ezidőszert erősen megcsappant, tekintve a balkáni lakosságnak harci kedvét s gyűlölettel határos ellenséges érzületét a kettős monarchia iránt, nem sok remény fűzhető ahoz sem, hogy ez az állapot egyhamar megszűnjék; ellenkezőleg attól lehet tartani, hogy az régi medrébe vissza nem tér; mert más nemzetek foglalták el már a helyet.

Kereskedelmi szempontból tehát a Balkán államok legnagyobb része a magyar és osztrák monarchiára nézve ugyszólván elveszettnek tekinthető, mi kétségen kívül a még csak most fejlődésnek induló magyar külkereskedelemnek még meg nem erősödött testén érzékeny sebet üt.

Szerencsére, a seb most még gyógyítható de úgy, ha a célszerű orvosságot azonnal és energikusan alkalmazzuk.

Többször volt már alkalmam úgy a magyar kormány, mint a magyar ipari és kereskedelmi körök figyelmét felhívni arra, hogy mily eredményesen lehetne Magyarország kiviteli kereskedelmének új és gazdag piacokon teret hódítani, ha Fiuméből kiindulva és magyar gőzhajók közvetítésével, közvetlen érintkezés tartatnék fenn nemcsak a hatalmas és rendkívüli fejlődésnek induló mexikói köztársasággal, melynek érdekeit Magyarországon képviselem, Közép-Amerikával, a gazdag „Antillák” szigeteivel, de Dél-Amerika északi tartományai-val is.

Felolvasásaimban és újságcikkeimben elég bőven ismerttettem azokat a magyar árukat és iparcikkeket, amelyekkel az említett országokban sikeresen piacra lehetne lépni s közöltem azt is, hogy a magyar ipari célokra milyen alkalmas nyers s csakis a trópusokon beszerezhető termékekre számíthatnának ezen oceántuli

országokban, a melyek a magyar gőzhajóknak mintegy ellenrakománya gyanánt szolgálhatnának utjukból való visszatértükben.

Mindezekkel újra és bőségesen foglalkozni nem akarok most, ez alkalommal csakis arra szoritkozom, hogy a két államra, de különösen Magyarország kereskedelmére nagy előnyökkel bíró piacokra újból felhívjam a mérvadó körök figyelmét s azon biztos véleményemnek adjak kifejezést, hogy ezen országok piacain a magyar kiviteli kereskedelmet ért sebekre az orvosság könnyen megtalálható s ez gyógyító is; ha némi áldozatoktól sem riadva vissza (mert hiszen új piacoknak új gőzhajó-járatokkal való felkeresése mindig áldozatokkal jár), ügyes és körültekintő orvos, vagyis maga a magyar kormány veszi kezébe az ügyet.

Bánó Jenő

Mexikó budapesti főkonzula.

Kapitányi és hadnagyi vizsgák.

A diligencia beáltával beköszöntöttek a kereskedelmi kapitányi és hadnagyi vizsgák is, melyek közül az első az e hó 16—25 között eső időközben ejtetett meg.

Vizsgára jelentkezett két kapitányjelölt és kilencen voltak, kik a hadnagyi vizsgát szándékoztak letenni.

Mint örvendetes eseményt kívánjuk mindenekelőtt felemlíteni, hogy a tizenöt jelentkező közül *nyolc magyarnyelvű* ifjút látunk. Oly kontingens ez, melyhez fogható hosszú vizsgálobizottsági praxisomban eleddig nem észleltem.

Benső örömmel konstátalom azt is, hogy a tizenöt vizsgázó között tizenkettő azok száma kik a fiumei akadémián, illetve a buccarii főiskolán végezték tanulmányaikat. Mindössze is hárman voltak azok, kik „alla vecchia”: rendszeres iskolázás híján készültek a vizsgákra. Tudva már most, hogy az újabb szabályzat értelmében tengerészeti akadémiát, illetve főiskolát kell végezniök a vizsgára bocsátandóknak: nyilván való, hogy e három „utolsó mohikánal” magva szakadt a régi típusu kapitányoknak.

A megejtett vizsgák eredménye jónak, sőt igen jónak mondható, amennyiben a tizenöt ifju közül egy—egy óra csak kettő vette-tett vissza, míg három hónapra egyetlen egy lön visszautasítva.

A levizsgázott magyarajku ifjak közül ki kell emelnünk Juhász Nándort, Szulyovszky Eleket, de mindezek fölött Horvát Imrét, ki az összes tantárgyakból jelesen vizsgázott. Az olasz ifjak közül Kopac Miklós, Olenkovics István és Milos Lajos érdemelnek dicséretet.

A vizsgázott magyarajku ifjak általában dicséretes előmenetelt tanúsítottak. Ez tagadhatatlan s mi is örömet koncedáljuk azon óhajunk kapcsán, vajha a tengeren, a sivár pályá-

val kapcsolatos megpróbáltatások közepette is megállnák helyüket. — Vederemo!

Nemo kapitány.

UJDONSÁGOK.

— **A kormányzó itthon.** Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó tegnap reggel a budapesti gyorsvonattal egy heti távollét után Fiuméba vissza érkezett.

— **Uj kereskedelmi kaszinó Fiumében.** A Lloyd Fiumano megszűnése óta a magyar kereskedelmi elem, mely pedig az itteni magyar bankokkal és a magyar tőkével alapított sok iparteleppel együtt Fiume legértékesebb közgazdasági elemét képezi, hajlék nélkül volt és egyre azon fáradozott, hogy a megszünt Lloydot ha más név alatt is, ujja ébreszse. A kormánynak a szubvenció ügyében tanúsított perfid eljárása ugrasztotta szét a Lloyd tagjait, akiket ezután minden áron beakartak csodítani a — Nákó éra nagyobb dicsőségére — az olasz jellegű „Associazione dei Negozianti ed Industriali” egyesületbe. E törekvéshez már a horvátok sem álltak kötélnek, megalakítván a külön „Sloga” egyesületet s most a magyar elem viszont az új „Kereskedelmi Kaszinó” körül tömörül, melynek tárgyában a legnagyobb fiumei magyar vállalatok képviselőinek részvételével tegnap döntő értekezlet volt. Kimondották, hogy a Kaszinó, miután tagjai már eddig is jelentékeny számban jelentkeztek, még e héten megalakul s egyesületi helyiségül kibéri a Via Stefanoban levő Braun féle ház egész első emeletét, ahol hat kényelmes szoba minden mellékkeliséggel áll a kaszinótagok rendelkezésére.

Az előkészítő bizottság szorgalmasan foglalkozik a tagok gyűjtésével és „A Tengerpart” szerkesztősége is szívesen fogad el jelentkezéseket. A tagsági díj havonként 3 korona.

Felkérjük a fiumei intelligens magyarságot, a tisztviselőket, orvosokat és ügyvédeket is, hogy ezen magyar egyesület belépésükkel tömegesen támogassák, hogy így mindnyájan elősegítsük a magyar közgazdasági tényezők hathatósabb érvényesülését Fiumében. Az új kereskedelmi kaszinó elsősorban van hivatva arra, hogy Fiume és az anyaország közgazdasági élete között a kellő kapcsolatot megteremtse, mely célnak a másik két egyesület már nyelvénél fogva sem felelhet meg.

— **Házasság.** Révay Dezső az Adria m. kir. tengerhajózási r. t. tisztviselője ma délelőtti 11 órakor esküdtött örök hűséget a terasztói róm. kath. templomban Szabó Izabella kisasszonynak, özv. Földváry Mihályné bájos leányának. Esküvő után az ifju házaspár nászutra indult Olaszországba.

— **A szombat esti tüntetés.** Valami Rehof-féle harmadrangu német színtársulat rándult le hozzánk néhány napra és szombaton este lbsennek „A tenger asszonya” című színművével kezdte meg a Fenicse szinkörben előadásait. A nézőtérben kezdetben alig 50 ember ült, de azután megérkezett a „Giovine Fiume” hatvan-hatvanöt tagja, a kik a karzaton és az állóhelyeken elhelyezkedve csakhamar füttyüléssel, nyávogással és pisszegéssel meg fölösleges hosszantartó tapsolással zavarák meg az előadást. A színészek szavát a közönség alig értette, a szereplők azonban dacára ennek végigjátszották a minduntalan felnyuló lármában az első felvonást. Miután a fűg-

göny legördült, az udvarra kitóduló fiatal embereket Ormai rendőralparancsnok néhány szóval meg akarta győzni eljárásuk helytelen voltáról, hivatkozva ama jelenlevőkre, a kik lefizették belépti díjért zavartalanul akarják hallgatni az előadást. Közben egy A. nevű uri ember egy csoport olasz fiatal ember füle hallatára erősen kifakadt a tüntetők ellen, mire ezek közrefogták s egyikük *pofon ütötte*. A megütött ember bottal vágott végig támadóján s csakhamar általános verekedés támadt. Ormai rendőrtisztviselő egy csomó, időközben odarendelt rendőrrel közbe vetette magát és a verekedésnek azzal vetett véget, hogy a pofozkodó olasz fiatalembert a rendőrségi őrszobába kísértette. Társai folytonos kiáltásokkal utána tódultak, azt követelvé a rendőroktól, hogy bocsássák a fiatal embert szabadon. Alig ért azonban a rendőrcsapat és az utána tóduló ifjuság az utcára, a színház bérlője elzáratta az udvarra vezető vasrácsos ajtót, mire az előadást a nézőtérben marad csekély számú közönség előtt folytathatták és befejezték.

A rendőrségen a leglármásabb nyolc fiatal emberrel jegyzőkönyvet vettek fel és azután valamennyit szabadon bocsátották. A nyolc közül mindössze három ellen indítanak eljárást tiltott fegyverviselés miatt, mivel a reményteljes csemetéknél *töltött revolvereket* találtak. Ez az állandó fegyverviselés most általánosan elharpódzott a trieszti, pólai és fiumei nagyolasz ideákkal szaturált ifjuságnál, úgy hogy szükségesnek mutatkozik, hogy a rendőrség a törvény által megengedett legszigorubb büntetéssel statuáljon elriasztó példát, nehogy ezen veszedelmes hóbort még tovább fajuljon el és esetleg jövő nem tehető szerencsétlenségekre adjon okot.

Balesetek és a vasutas szövetség.

Batthyányi Tivadar gróf, a Vasutas Szövetség elnöke a minduntalan megisméltendő vasuti balesetek ügyében beadványt intézett a vasuti és hajózási felügyelőséghez.

A beadvány visszautasítja azt a vádat, mintha a Máv. fegyelmének meglazulásában része volna a Vasutas Szövetségnek. A Szövetség tanácskozásainak hangja, tárgysorozata és lefolyása soha sem tartalmaz olyant, ami a szolgálat, vagy fegyelmek legkisebb megsértésére vezetne. Ugyanez áll a Szövetség működésének minden egyéb megnyilvánulására is.

Elmondja továbbá a beadvány, hogy a Szövetség tagjainak szociális jólétéért küzd, de ezt mindig összeegyeztette a felsőbbség iránt való tisztelettel. A vasutasok ellen emelt vádak fájdalmasan érintették a Szövetséget, amely éppen ezért fölhitva tagjait, hogy az ország minden részéből tegyenek részletes jelentést a balesetekre vonatkozó tapasztalataikról.

A Szövetség végül arra kéri a felügyelőséget, hogy működését és ügykezelését sürgősen vizsgálta meg és az eredményt a közvélemény megnyugtatása céljából azonnal hozza nyilvánosságra. A Szövetség ezt tartja az egyetlen módnak, hogy az elhangzott vádak alaptalanságát bebizonyítsa.

Fogorvosok akciója. A napokban alakult meg Fiumében a fogorvosok és stomatológusok országos egyesületének fiumei fiókjá. Ezen alkalommal az itteni fiókegyesület feliratot intézett Andrássy Gyula gróf belügyminiszterhez, melyben üdvözlö a minisztert a közegészségügy terén eddigi tett intézkedéseiről s egyben felkéri, hogy a közegészségügyi törvény s az ahhoz kiadott miniszteri rendelet ellenére kibocsátott igazolványokat, amelyek fogorvosi gyakorlatra jogosítanak, vizsgálta felül s ne engedje meghogy diplomás fogorvosok munkáját fogtechnikusok végezzék.

Kevesebb lett a tengeri hajó. Az angol „Lloyd regiszter” hajóosztályozó hivatal most kiadott jelentése szerint a múlt 1907-ik évben a világtengerésznek 868, száz tonnánál nagyobb hajóját helyezték szolgálaton kívül. Ebből 356 gőzös, összesen 565.119 tonna tartalmat képvisel, az 512 vitorlás tonnatartalma pedig 286.105 tonnára rug. Az előző esztendőben 945 hajót vontak ki a forgalomból és pedig 378 gőzöst 509.707 tonnatartalommal és 567 vitorlást, amely 307.185 tonnát képviselt. A veszteséget a hajótörések okozták. Tönkre ment a hajóállományból 43 százalék a gőzösök terhére és 36 százalék a vitorlások terhére. A többiket hasznavehetetlenség miatt törölték a hajóajstromokból.

Az Adria hajóforgalma. Az Adria m. kir. tengerhajós társaság gőzöseinek járásáról a következő jelentéseket vesszük:

Az „Adria” 27 én Fiuméba Marseille felé indult (B. vonal.) „Andrássy” rakodik hazafelé az (A. vonalon.) „Arad” november 26. Anversből Cardiffba indult, a hol Velence részére rakodik. „Árpád” Messzinában rakodik Marseille felé a (B. vonalon.) „Balaton” kirak Rio de Janeiroban „Báró Fejérvár” november 17 óta Fiumében Messina, Gibraltar, Rotterdam és Antwerpen részére; „Baross” november 20-án Palermóból Lisszabon és Grimsbi felé indult. „Báthory” november 26. óta kirak Leithben „B. Kemény” Fiuméba rakodik Brazília részére. „Buda II.” november 22 óta kirak Triesztben. „Carola” Málta és Siracusa között napi járatait végzi; a „Deák” november 23 óta kirak Velencében. „Duna” november 20 Palermóból Bordeauxba és Rouenba indult. „Jókai” november 13. Rio de Janeiroból Malta, Trieszt és Fiuméba indult. „Kálmán király” november 26. óta kirak Velencében. „Kassa” november 26 elindult Kataniából visszafelé (A. vonalon.) „Ko-lozsvár” november 13. Swaneaból Velencébe és Fiuméba indult. „Lederer Sándor” november 26. Bariból Marseille és Spanyolország felé indult (A. vonalon.) „Matlekovics” Oránba rakodik Trieszt és Fiume részére. „Mátyás király” Palermóban rakodik hazafelé (A. vonal.) „Nagy Lajos” nov. 24 kirak Velencében. „Rákóczi” Génuban rakodik Marseille és Spanyolország számára (A. vonal.) „Stefánia” nov. 25 óta Glasgowba rakodik Malta, Velence, Trieszt és Fiume részére. „Szápáry” Cataniában rakodik Fiume részére (B. vonal.) „Széchenyi” nov. 19. Cardiffból Velence és Fiuméba indult. „Szeged” nov. 22. elindult Cardiffból Velence és Fiuméba. „Széll Kálmán” nov. 13 óta kirak Messzinában. „Szent László” Nizzában rakodik hazafelé (B. vonalon.) „Tibor” nov. 25. óta Fiumében rakodik Lisszabon, Leixoes és G. Glasgow részére. „Tisza” Triesztben rakodik az északafrikai vonal részére. „Zichy” nov. 25. Fiuméből Catania, Messina, Palermo és Londonba indult. „Zrinyi” Triesztben rakodik Marseille és Spanyolország számára (A. vonalon.)

Tolvaj kereskedőség. A Piazza S. Barbarán levő Papetti-féle ruhaüzletben tegnapelőtt egy J. Sándor nevű 22 éves kereskedőségét lopáson érték. A cég főnökei már hosszú idő óta tapasztalták, hogy az árukészleteket valaki dezsmálja. Szombaton azután tetten érték a házitolvajt, rendőrt hívtak, ki a segédet bekísérte a rendőrségre. A rendőrségen tagadni próbált, de miután 148 koronát, továbbá vászon és selyem fehérneműeket találtak zsebeiben és ruhája alá rejtve, bevalotta bűnét. A lopott áruk legnagyobb részét a környéken adta el; pénteken is kapott postautalványon Zárából 60 koronát odaküldött áruért. A tolvaj segédet lezárták s átadják az ügyészségnek.

Munka nélkül. A rendőrség emberei bekísérték Kogusky Mihály 29 éves, Sorko István 22 éves és Francz Károly 18 éves egyéneket, mert munka nélkül csavarogtak a városban. Hazatoloncolják őket.

Egy fiu balesete. Steidigher Károly 12 éves vrboskói illetőségű tanuló tegnapelőtt egy régi karabély csövet három skatulya gyufának mérgevel töltötte meg s azt el akarta sütni. A vastag vascsőben levő gyufa fejek azonban, dacára annak, hogy a fiu egy égy gyertyával melegítette a csövet nem akartak fölrobbanni. Erre a fiu egy szeggel kezdett a csőben babrálni, mire az abban levő gyufafekjek fölrobbantak s a vassz. g mint egy puska-golyó repült ki a csőből, a meggondolatlan gyermek hüvely ujját elszakította.

A mentőket kellett a fiuhoz hívni.

Pórujárt tengerész. Perschal Simon károlyvárosi illetőségű 24 éves tengerész szombaton este két verekedő egyént akart szétválasztani, mi közben az egyik hálaból a jobb combjába szurt. A mentők nyújtottak neki segílyt.

Leesett egy álványról. Korog Pál 19 éves zentai illetőségű ács munkás tegnapelőtt délután a Via Orti 3. számú házon dolgozott egy épületterályn. Munkája közben a fiatalember megcsuszott és egyensúlyt veszítve a négy méter magas álványról lezuhant. A mentőket hívták hozzá, kik a szegény magyar fiatalembert a kórházba szállították, hol megállapították, hogy jobb karját eltörte s valószínűleg belső sérüléseket is szenvedett. A sebészeti osztályba helyezték el. A vizsgálat megindult, hogy kit terhel a felelősség.

A kikötőből. November 29. Érkezett: „Irene” svéd gőzös Hullból 1900 tonna szénnel.

November 30. Érkezett: „Brento” olasz gőzös Huelvól 2500 tonna foszfáttal.

Az Atlantica hajóforgalma. Az „Atlantica” Tengerhajózási Részvénytársaság hajóinak járásáról a következőket jelentik: A „Magyarország” gőzhajó Pireusban rakodik ki. A „Kossuth Ferenc” gőzhajó Rotterdamba rakodik Sulinában. A „Szerényi” gőzhajó Cos-

polit hagyta el utjában Olaszország felé. A „Moravitz” gőzhajó Fiuméből a dunai kikötőkbe indult. A „Gróf Serényi Béla” gőzhajó Hullból Fiuméba indult. A „Pollacsek” gőzhajó Rotterdamból Hullba indult.

Egy jó üzletről. A „P. N.” írja: Sietünk kijelenteni, hogy jó üzlet alatt: a dalmát vasutak kiépítését értjük. De még jobban sietünk hozzátenni, hogy a jó üzleteket nem a magyar kormány, hanem a vasut engedélyesei csinálják. Pedig már nagyon is közeledik az az időpont, mikor a kormány kénytelen lesz milliós áldozatokat hozni a dalmát vasutért, tehát egy olyan ügyért, mely főleg osztrák érdekeket fog szolgálni. Nem új dolog, hogy a kiegyezési törvény értelmében kénytelenek vagyunk kiépíteni a dalmát vasutakat, melylyel Horvátország, Dalmácia, Bosznia és a Balkán-forgalmat egyszerűen átjatszszuk Ausztriának. Nehogy hangzatos kijelentésnek lássék ez a föltevésünk, megállapítjuk, hogy az új vasut, melyne. egy szárnya Károlyvárostól Rudolfswertig fog kiépülni, Rudolfswertnél csatlakozni fog az alsókrainai vasutakhoz, melyek ilyenformán a fiumei forgalmat elviszik Laibachon át Triesztbe. Valamennyi kormányunktól kérték ezt a csatlakozást, mely Fiume forgalmának Triesztbe való áterelését jelenti, de nem akadt egyetlenegy kormány sem, mely a csatlakozó vasut kiépítéséhez hozzájárult volna. Még az annabergi csatlakozás fejében sem szolgáltatták ki ezt a fontos és döntő jelentőségű engedélyt. A koalíciós kormány pedig annabergi csatlakozás nélkül is lemondott erről az életbevágó jogunkról. De most nem akarjuk részletezni a vasut kiépítésével Magyarországra háruló jelentékeny károkat, hanem szólni akarunk, hogy a vasut kiépítés tehát a veszedelem erősen fenyeget. Ugy halljuk, hogy a vasut traszizrosási munkálataival már elkészültek. A tervezett vasutnak két szárnya lesz. Az egyik az ogulin-knini vonal, amelynek építési hossza 190 kilométert is meg fog halani, a másik a Károlyvárostól az osztrák (krajnai) határig haladó vasut, melynek építési távolsága 34 kilométer lesz. A vasut engedélyesei a Pesti Magyar Kereskedemil Bank, az Agrár-bank és a bécsi Union-bank. Az érdekeltel természetesen a vasut kiépítésével üzletet, még pedig jó üzletet akarnak csinálni, miért is azt az ajánlatot tették a kormánynak, hogy a vasutat hajlandók kiépíteni, ha a kormány 3 és fél vagy 4 százalékos kamatgaranciát ad nekik az elsőbbségi részvények után és ha az építési tőkéket jó nagy összegben, — hir szerint — 150 millió koronában állapítja meg. — Mi úgy tudjuk, hogy 200 millió is lesz. — A szerk.) A kissé merész összegű építési tőkéket azért szeretnék keresztülvinni a bankok, mert minél nagyobb a hivatalosan megállapított építési tőke, annál több lesz a vállalkozók nyeresége, miután a vasut tényleges kiépítése alig fog százhusz millióba kerülni. Más szóval: a tényleges építési tőke és a hivatalosan megállapított építési tőke között különbség lesz a vállalkozók főnyeresége, nem szólva a 3 és fél vagy 4 százalékos kamatgaranciáról. Ezenkívül szó van arról is hogy a vasutat ha kiépül, a Máv. veszi a kezelésébe és a kormány fogja fedezni és jegyeztetni az érdekelt községekkel és vármegyékkel a törzsrészvényeket, melyek sohasem fognak kamatozni, mert a vasutnak alig lesz forgalma, úgy, hogy a tőke két százalékát sem fogja meghozni. Így tehát: a kormány kénytelen lesz átvenni vagy elhelyezni — 150 millió korona építési tőkéket alapul véve, — 52.5 millió korona értékű törzsrészvényt, adni 3 1/2—4 százalékos évi kamatot, 97.5 millió korona elsőbbségű kötvény után, közel három millió koronát tesz. Egyszóval az üzlet igen jó. A bankok keresni fognak, a kormány fizetni fog és a legszomorubb, hogy mindez azért történik, hogy Fiume forgalmát megsemmisítsük Trieszt javára. Ennyi „áldozatkészség” valóban még a koalíciós kormánytól is meglepő.

A jegybank — tisztviselőiért. Ha a politikai ünneplése Ferenc József osztrák császári trónra való lépésének nem is sikerült olyan szépen, az Osztrák-Magyar Bank annál emlékezetesebbé tette azt a tisztviselőire nézve. A jegybank főtanácsának legutóbbi ülésén ugyanis kimondották, hogy december 2-án a tisztviselők 15 százalékos drágasági pótlékot kapnak, mely január 1-én mint fizetésjavítás marad életben. Hogy pedig az öröm annál nagyobb legyen, ezt is betudták a nyugdíjba. A 200 koronás ötödéves korpótlékot harmad-

évessé tették — visszamenőleg és ezt is be tudták a fizetésbe és nyugdíjba. Végül pedig elhatározta a főtanács, hogy kifizeti az előleg-egyletnél összes magánadósságukat. Ez az intézkedés igazán nemes altruizmusra vall, mert van tisztviselő, akinek ez 10.000 koronát is jelent. Ennél szebb karácsonyuk még alig volt a bank tisztviselőknek.

Távirat ◀ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 30. A képviselőház mai ülésében Justh Gyula elnökölt.

A kereskedelmi tárca folytatólágos tárgyalásánál

Somogyi Aladár az államvasutak díjszá-bási rendszerét bírálta. Új pályaudvarok építését és a meglévők nagyobbitását tartja szükségesnek. A tételt megszavazza.

Sümegei Vilmos statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a nagy iparpártolási akció da-cára az ország kivitele nem emelkedik, míg behozataink folytonosan növekedik. A társadalmat fel kell rázni a magyar ipar iránti közönyéből. A tételt megszavazza.

Polonyi Géza a Dunagőzhajózási Társasággal foglalkozik. Azt mondja, hogy a társaság a magyar államvasutak forgalmának felét láthatná el, ha a Duna felé terelnék a forgalmat. Hangoztatja, hogy a társaság közreműködésére nagy szükség van. A szakszervezetekkel foglalkozik ezután.

Hadihajóink Cattaróba mennek.

BÉCS, nov. 30. Az osztrák-magyar hadiflotta téli hajórajja a legközelebbi napokban Cattaró elé megy, hogy ott gyakorlatait folytassa. A flotta parancsnokai Ziegler Lucian és Haus Antal admirálisok.

A magyar kormány is jubilál Bécsben.

BÉCS, nov. 30. A beteg Kossuth Ferenc kivételével a magyar kormány valamennyi tagja ideérkezett és tegnap délelőtt ő felségének hódolatát és szerencsekívánatait fejezte ki hatvan éves uralkodói jubileuma alkalmából. Andrássy Gyula belügyminisztert a király ma egy órai külön kihallgatáson fogadta.

József főherceg beteg.

BÉCS, nov. 30. A jubileumi ünnepségekre ideérkezett József főherceg ma itt hirtelen megbetegedett. A főherceg ágyban fekszik s így nem vehet részt a december 2-iki ünnepségeken.

Elmaradt a balkáni posta.

ZIMONY, nov. 30. A konstantinápolyi, szaloniki és bolgár posta ma nem érkezett meg.

Tüntetések mindenfelé.

BÉCS, nov. 30. Prágában, Egerben és Csehország több kisebb városában veres verekedések voltak tegnap németek és csehek között.

RÓMA, nov. 30. Itt és Olaszország nagyobb városaiban nagy osztrák ellenes diák-tüntetések voltak tegnap.

Tüntetések Triesztben.

TRIESZT, nov. 30. Tegnap délelőtt 11 órakor a trieszti egyetem felállítása érdekében és tiltakozásul a bécsi egyetem eseményei ellen népgyűlés volt a Politeama színházban, amelyen több ezer ember vett részt. A népgyűlésen Zára, Póia és Fiume is képviseltették magukat. A beszédet tartott két diák egy olasz nemzeti párti és két szociálista szónok, továbbá Volani trieszti alpolgármester. A népgyűlés után több ezer főnyi tömeg ment végig a városban irredentista dalokat énekelve.

Este fél nyolc órakor a tüntetés megnyult. Egy körülbelül 2000 főnyi tömeg vonult végig a város utcáin.

A Via Fontanához érve egy csapat rendőr utját akarta állni a tüntetőknek s minthogy ezek nem engedtek, a rendőrök kardot rántottak. Ekkor egymásután hét revolver lövés dördült el, melyek közül az egyik egy rendőr homlokát könnyen megsebesítette s egy másik pedig egy rendőr sapkáját lyukasztotta keresztül.

A rendőrök erre ijedszélül néhány revolver lövést tettek a levegőbe s aztán teljes erővel rávetették magukat a tüntetőkre, kiket kardlapozva kergettek szét. Összesen 40 elfogatást eszközöltek s a letartóztatottak közül 10-et igazolás után szabadon bocsátottak, harminc fiatalembert azonban, kiknek legnagyobb részénél revolvért találtak, továbbra is fogva tartottak.

A budapesti tőzsde mai napja.

BUDAPEST, nov. 30. A budapesti tőzsdén ma is tartották magukat a háborús hírek. Az összes értékpapírok arfolyama esett, csak a fegyvergyári részvények emelkedett. Magyar és osztrák hitelrészvények 2—2 koronával estek.

Hamisított milliós végrendelet.

BUDAPEST, nov. 30. Gelléri Szabó János, a szombaton eltemetett gazdag fővárosi ügyvéd tudtárvölög másfél millió koronánál többet hagyott egy tavalyi kelt végrendeletében a fővárosnak és számos kulturális és jótékony egyesületnek. Mindjárt ezen végrendelet megtalálása után egy három hónappal ezelőtti kelt újabb végrendeletet találtak, melyben Gelléri Szabó két millió koronát kitevő egész vagyonát egy oldalági rokonára hagyta. Ezen újabb végrendelet ügyében ma váratlanul szenzációs fordulat állott be. A rendőrség vizsgálat alapján megállapította, hogy a későbbi végrendelet hamisítvány s ennek folytán elrendelte Badik Sándor losonci földbirtokos és neje letartóztatását, a fővárosban pedig letartóztatta Bródy Ferenc, Jenő és Gyula testvéreket, kik a hamisításnál segítettek.

Szociálista jelölt.

NAGYVÁRAD, nov. 30. A Rigó Lajos halálával megüresedett bihari kerületben az újjászervezett szociálisták is állítanak jelöltet.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjjeték meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és sélbaj nélkül bujnak, elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

AZ Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt — hárjuk figyelembe venni.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógytárban.

Új magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudomására hozni, hogy Vico della Germania I. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabecsült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Budapesti női szabónő

jutányosan készíti a legelegánsabb angol és francia női kosztümöket.

SEILER SUSÁK,

Strossmayerova ulica 68 (Ružić villa 1)
II. em. 17.

Élő virágcsokrot,

koszorút, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kovács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárójában).

Cserepes növényben nagy választék.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

Naponta a hirneves

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás zenekarának hányversénye.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

TULAJDONOS:

SZENTGYÖRGYI FERENC.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Egy csoda rabbi és gondolatolvasó

tartózkodik jelenleg Susákon a Susák szállóban II. em. 23. sz. alatt. Csak pár napig található. A rabbi megmondja minden hozzáfutólónak a nevét, társadalmi állását, multját jelenét, s a jövőre nézve bölcs tanácsot ad, s bárkinek megmondja a gondolatát, s ami a gondolatát elfoglalja, arra nézve a legjobb utmutatást adja. A csodaember évekkal ezelőtt járt itt s a helybeli közönségben a legnagyobb bámulatot és csodálatot keltette. El ne mulassza senki ezen csodaembert felkeresni. Ezen csodaember nagy talmudista, kabalista, chiromantista és a psichologiai tudományok tudora. Található reggel 8 órától este 8 óráig.

Intelligens fiatal ember

ki magyarul és ezenkívül a helyi 3 másik nyelv egyikét bírja, alanti gyógyszer-tárba üzletfelek kiszolgálására és fokozatosan elsajátítandó laboráns-munkára felvétetik. Közelebbit délben 12—1 óra között az Accurti gyógyszertárban Corsia Deák 24.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMEBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Globus Hirlapügynökség.

Újság-elárusítás rögton a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

OCULÁRIUM

Budapest, IV., Kossuth-Lajos utca 15 felem.
Wien, I., Kärntnerstrasse 39.

Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt.

Szemüvegek és orrcsüptetők 3 kor-tól feljebb. Színházi és távcsövek minden kivitelben dús választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

